

Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет

*50-річчю наукової діяльності
професора В.В. Яцури
присвячується*

**ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ:
ВИТОКИ, РЕАЛІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Збірник тез
науково-практичної конференції**

20 жовтня 2014 року

Львів, СПОЛОМ, 2014

<i>Уціят Х.І.,</i> ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	198
<i>Харко В.Ю.,</i> СОЦІАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ ВІЙНИ.....	200
<i>Цудна І.М.,</i> КУЛЬТУРА СУЧАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ ЗМІН.....	202
<i>Червінка Г.,</i> ІНТЕРПРЕТАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ У СУЧАСНИХ ТЕОРІЯХ.....	205
<i>Чопко Н.С.,</i> ПРІОРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	207
<i>Шибрук О.В.,</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ДСНС... ..	209
<i>Шульський М.Г.,</i> ОСНОВНІ ПРИЧИННИ НЕВДАЧ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ РЕФОРМ У СФЕРАХ АГРАРНИХ ВІДНОСИН.....	211
<i>Юкіш В.В.,</i> <i>Овчинникова Т.В.,</i> УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ І ВНЗ ЯК СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ).....	213
<i>Юрченко О.Б.,</i> ПРИНЦИПИ СУПЕРІОРОГО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	217
<i>Ястремська У.Ю.,</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ НА ОСНОВІ АМЕРИКАНСЬКОГО ТА ЯПОНСЬКОГО ДОСВІДУ.....	219

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ДНС

Професійна екстремальна діяльність – це специфічний вид суспільно-корисної, але небезпечної для здоров'я та життя діяльності, яку виконують у надзвичайних ситуаціях спеціально підготовлені фахівці. Провівши аналіз результатів досліджень вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень встановлено, що успішне виконання завдань з порятунку людей та ліквідації надзвичайних ситуацій різного характеру безпосередньо залежить від рівня фізичної та психологічної готовності рятувальників.

Багато українських наукових психологів вказують на ефективність єдності домінуючих функцій навчання і виховання у формуванні особистості майбутніх офіцерів. У змісті навчання пріоритетним є формування наукових уявлень, понять, законів, теорій відповідних умінь і навичок. У процесі навчання курсантів переважає формування переконання, норм, правил, ідеалів, способів встановлення відносин, ціннісних орієнтацій, установок, мотивів, а не тільки знань і вмінь [1].

Формування безпосередньо професіонала у процесі оволодіння екстремально-професійною діяльністю не зводиться лише до розвитку її операційної сфери у вигляді накопичення знань, вмінь і навичок, а припускає формування складних психічних систем регуляції її соціальної діяльності, про що свідчать і результати досліджень Л.С. Виговського, О.Н. Леонтьєва, С.Л. Рубинської та інших психологів.

Істотну роль відіграють знання про ті явища, які пов'язані з основними закономірностями професійного становлення. Вони дозволяють виявити фактори регуляції його динаміки, а це дає змогу усвідомити себе суб'єктом власної професійної діяльності, зрозуміти її соціальну значущість. Усе це входить в комплекс необхідних умов ефективного формування особистості, що досягнення такого рівня розвитку професійно значущих психічних якостей, створює механізми регуляції поведінки, які необхідні для досягнення високого рівня професійної діяльності [2, с.84].

Сучасний український вчений Козяр М.М. наголошує, що поряд із навчанням і вихованням, де основно здійснюється процес морально-психологічної підготовки, коли формуються і закріплюються необхідні якості для службової діяльності, командирами, фахівцями та інших структур здійснюється і власне сама психологічна підготовка: відбувається накопичення уявлень курсанта про екстремальну ситуацію та адаптація до неї; загартовуються необхідні професійні якості, що дозволяє їм проявитися в нових незвичайних умовах екстремальної діяльності; відбувається саморегуляція в умовах небезпеки – навички аутогенного й ідеомоторного тренування.

Таким чином зворотній вплив на вплив самовиховання у особистісному розвитку майбутніх рятувальників. До числа найважливіших внутрішніх передумов, які визначають ефективність формування курсанта, варто віднести потреби і мотиви, що спонукають курсантів до роботи над собою; розвинуту самосвідомість і самокритичність, які дозволяють об'єктивно оцінювати свої переваги і недоліки; почуття самоповаги, яке надихає і не дозволяє відставати від загальної невдоволеної рівень розвитку волі; свідомою установкою на різнобічне самовиховання; психологічна готовність до активної, цілеспрямованої і систематичної роботи над самовихованням [3, с.23].

Курсантам необхідно постійно вдосконалюватися, викорінювати свої недоліки і все більше розвивати якості притаманні справжньому офіцеру. Аналізувати і продумувати все до дрібниць, шукати в усіх тонкощі. Швидко вирішувати виникаючі проблеми, незалежно від того як сильно ви зайнятий. Перебуваючи на посаді вміти плідно працювати не тільки самому, а й ефективно організувати роботу своїх підопічних. Тоді у такого курсанта завжди буде час для оперативного вирішення нагальних питань. Наявність таких якостей дозволить

ефективно займатися управлінською діяльністю і вести колектив за собою як справжній лідер [1, с.15].

Російські дослідники Білан Д.А., Белкин Д.С. стверджують, що однією з важливих якостей курсантів є впевненість. Вони зазначають, що окремим випадком впевненості є впевненість в собі. Відсутність впевненості в собі (невпевненість) складає психологічну проблему. Впевненість у собі можна описати як позитивне відчуття себе і віру в свої можливості. Щоб стати впевненим у собі потрібно мати адекватну самооцінку. Курсант, що володіє адекватною самооцінкою, відчуває себе впевнено і як ніщо йому вірять у свою успішність. Він ставить багато цілей і вибирає адекватні методи їх досягнення [1, с.15].

Під час навчання майбутніх рятувальників особливим чинником успішної підготовки, від якої багато в чому залежить успішне виконання роботи. Невідповідність фізичної підготовки збільшує ризик виникнення травм при виконанні поставлених завдань, що може сприяти утворенню небезпечної ситуації як для рятувальника, так і для здоров'я. Недостатня фізична підготовка знижує загальну ефективність роботи співробітників пожежно-рятувальних підрозділів.

Приходько Ю.О., досліджуючи психологічні чинники якості професійної діяльності рятувальників, зазначив, що у пожежних-рятувальників наявна наявність таких професійно важливих якостей (ПВЯ):

- ПВЯ, які характеризують психічні процеси: здатність у критичних ситуаціях в умовах аварійної ситуації при впливі стресогенних факторів: довготривала й витривалість, необхідні й достатні для виконання професійних дій; оптимізм і позитивність в особливих умовах діяльності; гарна координація рухів рук і ніг; спритність і швидкість при виконанні складних рухових актів; висока швидкість моторного реагування на сигнали; здатність швидко перемикає увагу від одного об'єкта діяльності до іншого, або від однієї операції до іншої; стійкість уваги в часі в особливих умовах діяльності;

- спроможність до просторової орієнтації; гарна оперативна пам'ять; ясна, чітка розбірлива мова; гарний рівень розвитку практичного і оперативного мислення; розвинене наочно-образне мислення.

Цікаву психологічну характеристику рятувальників представив старший викладач загальновійськової кафедри Білоруського державного університету Піриштук Т.Е., яка включає такі психологічні якості:

- сміливість;
- здатність брати на себе відповідальність у складних ситуаціях;
- впевненість у собі;
- здатність приймати правильне рішення при нестачі необхідної інформації при відсутності часу на її осмислення;
- здатність об'єктивно оцінювати свої сили і можливості;
- здатність до тривалого збереження високої активності;
- вміння розподіляти увагу при виконанні кількох дій, функцій завдань;
- врівноваженість, самовладання при конфліктах;
- здатність до швидкого встановлення контактів з новими людьми;
- здатність розташовувати до себе людей, викликати у них довіру;
- здатність знайти потрібний тон, доцільну форму спілкування залежно від психологічного стану та індивідуальних особливостей співрозмовника;
- схильність до ризику.

Зазначені якості проявляються в залежності від системи виконуючих завдань і пов'язані з успішністю професійної діяльності.

На думку вчених, ПВЯ виступають в ролі тих необхідних умов, через які переломлюються зовнішні впливи і вимоги діяльності, що є важливим фактором формування психологічної системи діяльності.

Формування підсистеми ПВЯ виходить з таких послідовних етапів:

1) у людини вже є певні якості, і при освоєнні професії відбувається їх перебудова відповідно до особливостей даної професійної діяльності;

2) переастроювання якостей відповідно з професійною діяльністю;

3) поява і розвиток нових якостей та здібностей;

4) формування індивідуального стилю діяльності;

За результатами зазначених досліджень ПВЯ виділяють як ключовий критерій, що забезпечує формування професійної придатності суб'єкта. Так вчені виділяють «п'ять основних доданків системи професійно цінних якостей»:

1. Цивільні якості – етичний моральний вигляд людини як члена колективу, суспільства;

2. Ставлення до праці, професії, інтереси і схильності до даної області діяльності;

3. Дієздатність, що утворюється якостями, важливими в багатьох і різних видах діяльності (широта розуму, глибина, гнучкість та ін);

4. Одиночні, приватні, спеціальні здібності. Це такі особисті якості, які важливі для даної роботи, професії або певного вузького їх кола;

5. Навички, звички, манера, досвід.

Отже, ПВЯ є окремішнім напрямком риси особистості, психічні та психомоторні властивості (виражаються рівнем розвитку відповідних психічних і психомоторних процесів), а також фізичні якості, що відповідають вимогам людини будь-якої певної професії та сприяють успішному оволодінню цим професією.

До професійних якостей майбутніх рятувальників відносять: схильність до ризику; впевненість у собі; сміливість; іррираційність; самовладання при конфліктах; здатність приймати правильне рішення при вестачі необхідної інформації, при відсутності часу на її осмислення; здатність об'єктивно оцінювати свої сили і можливості; вміння розподіляти увагу при виконанні кількох завдань, завдань.

1. Варій М.Й. Військова психологія. Психологія: Навчальний посібник / Мирон Йосипович Варій, Михайло Миколайович Козар, Михайло Іванович Ковалев, В.о. Нац. ун-т "Львівська політехніка". Львів, військ. ін-т ім. генерала П.Солтановича. Львів: Мирон Йосипович Варій – Львів: Словом, 2003 – с. 18-29.
2. Жиділо Н. І. Стратегія розвитку: навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ 2000», 2007. – 256 с.
3. Козар М.М. Експертна оцінка рівня підготовки до діяльності у надзвичайних ситуаціях [Текст] / М.М. Козар. – Інститут проблем безпеки людини в умовах професійної освіти АПН України, Львівський ін-т пожежної безпеки МНУ. Україна. – Львів: АПН, 2004. – с. 15-31.
4. Максименко С. Д. Психологія освіти: теорія, поради для студентів вищих навч. закладів / С. Д. Максименко, К. С. Максименко, М. В. Паша. – Львів: АПН, 2007. – 296 с.

*Шульський М.Г., Львівський національний
університет ветеринарної медицини та
біотехнологій ім. С. З. Гюсіцького*

ОСНОВНІ ПРИЧИННИ НЕВДАЧ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ РЕФОРМ У СФЕРАХ АГРАРНИХ ВІДНОСИН

Реформувати економічні відносини в Україні, що почалося в кінці ХХ століття, обумовило певні нові зміни як у сферах матеріального, так і нематеріального виробництва. В системах економіки, економіки на ці процеси впливали фактори як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, які в комплексі обумовлювали закономірність і необхідність проведення глибоких змін в аграрному секторі економіки. Особливу роль у цих процесах повинні були відігравати органи державної влади на всіх ієрархічних рівнях керівництва.

Детальне дослідження впливу різних чинників на реформуючі перетворення в період їх здійснення та оцінки одержаних результатів з позицій сьогодення дозволяє констатувати наступне: